

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش حرفه و فن

سال اول دوره‌ی راه‌نمایی تحصیلی

مرحله‌ی دوم تعلیمات عمومی

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب : آموزش حرفه و فن اول راهنمایی - ۱۱۱

اعضای شورای برنامه‌ریزی : ابتسام پرویزی، مهندس محمود خراسانی، منیر زارع‌زاده، گیتی شیروانی، حمیدرضا کاظم‌زاده، مهندس سیدرضا میری‌چیمه، مهندس محمدابراهیم معلم‌زاده و مهندس محمدعلی نیک‌نام

مؤلفان : صدیقه آجورلو، هوشنگ اطلاعاتی، مهندس جهان‌شاه ایرانپور، همارودنژاد، دکتر علی خاکی، منیر زارع‌زاده، مهندس ناصر ساعتچی، مهندس سیدرضا میری‌چیمه، مهندس مجید مظفری، مهندس محمدعلی نیک‌نام، مهندس علی اصغر هدایی و جواد یزدانی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۹۲۶۶-۸۸۳۰، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت: www.chap.sch.ir

عکاس : محمدرضا نورمحمدبیک

صفحه‌آرا : علی نجمی

طراح جلد : علیرضا رضائی‌کُر

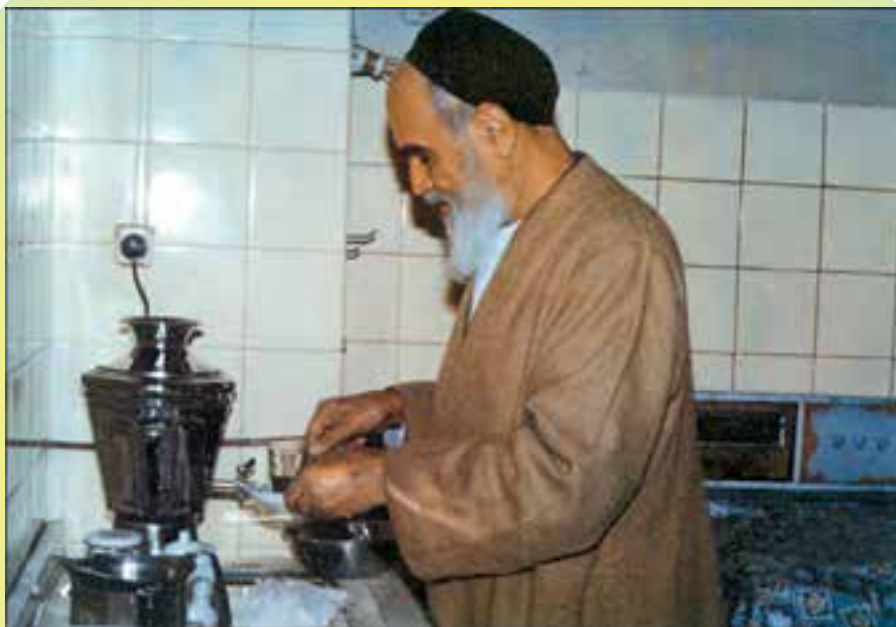
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده‌ی مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن: ۵- ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

جایگاه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ دوازدهم ۱۳۹۰

حق چاپ محفوظ است.

امام همیشه در کارهای منزل کمک می کردند و به ما نیز می گفتند : «کمک از بهشت آمده است» ؛ مثلاً، خودشان چای می ریختند. حتی وقتی لیوان آبی می خواستند، به کسی دستور نمی دادند بلکه خودشان به آشپزخانه می رفتند و لیوان را آب می کردند.

فهرست مطالب

واحد ۱: فناوری سیستم ۱

واحد ۲: کار با برق (الکتریسته) ۱۲

واحد ۳: بهداشت ۲۸

واحد ۴: کار با چوب ۴۳

واحد ۵: کار با فلز ۶۵

واحد ۶: ساختمان سازی ۸۰

واحد ۷: ۱- خوراک، ۲- پوشاک ۹۴

واحد ۸: کشاورزی (زراعت - باغبانی - دام پروری) ۱۲۴

همکار گرامی

کتاب حاضر، با استفاده از نظرات صاحب نظران، کارشناسان و دبیران حرفه و فن سراسر کشور و نیز با مطالعه تجربیات تعدادی از کشورهای جهان در جهت تحقق اهداف زیر تألیف شده است.

۱- ایجاد هماهنگی میان مغز با دست، چشم و سایر اعضای بدن از طریق انجام دادن کارهای عملی

۲- دست‌ورزی و کار با مواد مختلف و قابل دسترس در محیط زندگی

۳- تقویت روحیه انجام دادن کار گروهی در دانش‌آموزان

۴- ایجاد زمینه برای شکوفایی استعدادهای علمی، عملی و پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان

۵- آشنایی با فرایند طراحی، ساخت (و تولید) و ارزیابی و به کارگیری آن در طراحی و ساخت

کارهای ساده

۶- ایجاد تفکر سیستمی و درک فنی

۷- آشنایی دانش‌آموزان با مشاغل مختلف موجود در محیط زندگی

بدیهی است که تحقق اهداف یاد شده جز با تلاش و همکاری صمیمانه‌ی شما امکان‌پذیر نخواهد بود؛ زیرا مؤلفان و برنامه‌ریزان کتاب حاضر با تکیه بر کار عملی، طراحی کارهای ساده قصد دارند با تغییر در روش آموزش حرفه و فن، دانش‌آموزان را در انجام دادن فعالیت‌های عملی، فعال کرده و بخش نظری را تنها برای تکمیل و راهنمایی بخش عملی ارائه کنند.

رعایت نکات زیر در طول اجرای برنامه موجب تسهیل در تحقق اهداف یاد شده خواهد شد.

۱- فعالیت‌هایی از قبیل «فکر کنید»، «بحث کنید»، «مقایسه کنید» و ... برای فعال کردن دانش‌آموزان و به کارگیری اطلاعات، دانسته‌ها و تجربیات دانش‌آموزان است. سعی کنید این فعالیت‌ها به دقت اجرا شود و در پایان هر فعالیت، یک بحث بسیار کوتاه تکمیلی داشته باشید.

۲- فعالیت‌های متنوعی در هر واحد پیش‌بینی شده که هر دانش‌آموز می‌بایست حداقل در یک فعالیت عملی و یک فعالیت تحقیقی شرکت داشته باشد. این فعالیت‌ها بیشتر به صورت گروهی انجام خواهد شد.

۳- کارهای تحقیقی مربوط به شناخت مشاغل حتماً توسط دانش‌آموزان به صورت گروهی انجام شوند و نتایج آن‌ها در یک گزارش کوتاه در کلاس ارائه شود.

۴- فعالیت‌های پیش‌بینی شده توسط دانش‌آموزان در مدرسه و زیر نظر معلم حرفه و فن انجام می‌شود و ارزش‌یابی از آن‌ها به طور مستمر بخشی از فرایند آموزش خواهد بود.

۵- مطالب قسمت «بیشتر بدانید» برای مطالعه‌ی دانش‌آموزان است؛ لذا، از این مطالب ارزش‌یابی به عمل نخواهد آمد.

امیدواریم با استفاده از تجربه‌های پربار، دقت نظر و نکته‌سنجی شما همکاران گرامی، کاستی‌های احتمالی برنامه برطرف و گام‌های مؤثری در جهت تحقق اهداف درس برداشته شود.

گروه حرفه و فن

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی

سخنی با دانش آموز

بشر به طور طبیعی نیازهایی دارد که برای رفع آن‌ها همواره تلاش می‌کند. او با استفاده از توانایی‌هایی که خداوند در اختیارش گذاشته، توانسته است طبیعت و منابع موجود در آن را به خدمت بگیرد؛ از جمله‌ی این توانایی‌ها می‌توان به قدرت تفکر، خلاقیت و سازگاری با محیط اشاره کرد.

استفاده از ابزار، منابع و امکانات طبیعی به کسب دانش و مهارت نیاز دارد. انسان این مهارت‌ها را به مرور زمان و با آموزش و کسب تجربه به دست می‌آورد. این مهارت‌ها برای رفع نیازهای زندگی (فردی و اجتماعی) لازم است؛ مثلاً، تعمیر و نگهداری بعضی از وسایل زندگی، دوخت و تعمیر لباس، طراحی و ساخت برخی از لوازم زندگی، حفظ بهداشت و سلامتی، حفظ بهداشت محیط و انتخاب شغل متناسب با علایق و توانایی‌های فرد و ...، از جمله مهارت‌هایی است که می‌توان به آن‌ها اشاره کرد.

در این درس شما با ابزارهایی برای ساخت وسایل ساده آشنا خواهید شد؛ با تحقیق و تفکر در محیط پیرامون خود، برداشته‌ی اطلاعات و معلومات خود خواهید افزود؛ با انجام دادن فعالیت‌های عملی و نظری درس، علاقه‌مندی‌ها و توانایی‌های خود را بهتر خواهید شناخت و بالاخره، با مشاغل مختلف، در محیط زندگی خود، آشنا خواهید شد.

برای فعالیت جمعی، علاوه بر آشنایی با ابزارها و کار با مواد، به مهارت‌هایی نیز چون احساس مسئولیت، وظیفه‌شناسی، تعاون، صداقت و احترام به دیگران نیاز دارید که امیدواریم در کسب آن‌ها نیز بکوشید.

سعی کنید در ابتدای هر درس هدف‌هایی را برای خود در نظر بگیرید. بهتر است آن اهداف را در دفتر خود یادداشت کنید. در پایان درس، بررسی کنید که تا چه اندازه به هدف‌هایی که در نظر داشتید، رسیده‌اید و اگر به برخی نرسیده‌اید، علت آن چیست. شما می‌توانید فعالیت عملی مورد علاقه‌ی خود یا گروهتان را با معلمتان در میان بگذارید و به جای نمونه فعالیت‌های عملی کتاب در هر واحد، آن را انجام دهید.